

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · **50** · 2009

TRETJA SEKCIJA

ZADEVA STOJNŠEK proti SLOVENIJI

(Pritožba št. 1926/03)

SODBA

STRASBOURG

23. junij 2009

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Stojnšek proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

Josep Casadevall, *predsednik senata*,
Elisabet Fura-Sandström,
Boštjan M. Zupančič,
Alvina Gyulumyan,
Egbert Myjer,
Ineta Ziemele,
Luis López Guerra, *sodniki*,
in Stanley Naismith, *namestnik sodnega tajnika*,
po posvetovanju za zaprtimi vrati 2. junija 2009
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 1926/03) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) pri Evropskem sodišču za človekove pravice 24. decembra 2002 vložil slovenski državlján gospod Franc Stojnšek (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika, ki mu je bila odobrena pravna pomoč, je zastopal gospod Boštjan Verstovšek, odvetnik iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je zlasti zatrjeval, da so policisti 14. junija 2001 z njim grdo ravnali in da o njegovih navedbah o grdem ravnanju ni bila opravljena učinkovita preiskava (3. člen Konvencije).

4. Dne 28. septembra 2006 je predsednik senata, ki mu je bila zadeva dodeljena, odločil, da se o pritožbi obvesti Vlado. Bilo je odločeno, da se bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in utemeljenosti pritožbe.

DEJSTVA**I. OKOLIŠČINE ZADEVE**

5. Pritožnik je bil rojen leta 1947 in živi v Rogatcu.

A. Kazenski postopek zoper pritožnika

6. Dne 25. februarja 1998 je bil pritožnik obtožen storitve kaznivega dejanja ogrožanja varnosti. V postopku, ki je sledil, ga je zastopala odvetnica.

7. Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah je 3. februarja, 6. aprila, 6. junija in 4. julija 2000 opravilo glavno obravnavo, ki jo je vodil sodnik T.G.. V okviru tega postopka je sodišče zaslišalo pritožnika, oškodovanca, štiri priče – od tega dve priči, ki ju je predlagala obramba – in psihiatra.

8. Med postopkom je oškodovanec vložil premoženjsko-pravni zahtevek.

9. Dne 4. julija 2000 je po glavni obravnavi, na kateri je bil prisoten pritožnik, slednjega obsodilo. Sodišče je ugotovilo, da je pritožnik 3. decembra 1997 zvečer najmanj petkrat po telefonu poklical A.V., policista Policijske postaje Rogaška Slatina, njegovo ženo in otroke ter jim grozil, da jih bo tisto noč pobil. Sodišče ga je obsodilo na trimesečno zaporno kazen, oškodovanca pa je s premoženjsko-pravnim zahtevkom napotilo na pravdo. Ker je bil pritožnik na svojem naslovu nedosegljiv, je bil pisni odpravek sodbe z dne 15. septembra 2000 v končni fazi vročen njegovi ženi.

10. Dne 22. novembra 2000 je Višje sodišče v Celju zavrnilo pritožbo pritožnikove zagovornice z dne 4. septembra 2000 in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Vročevalec je poskušal pritožniku vročiti pisni odpravek sodbe 10. januarja 2001. Pritožnikova žena je odklonila sprejem pošiljke in vročevalcu povedala, da je pritožnik v tujini. V poštnem nabiralniku je bilo puščeno obvestilo o pošiljki. 11. januarja 2001 je pritožnikova žena obvestilo vrnila sodišču in zaprosila, naj pritožniku pošiljko vročijo, ko se bo vrnil, to je 25. januarja 2001. 26. januarja 2001 je sodišče pritožniku poslalo dopis, s katerim ga je obvestilo, da ni potrebno, da se mu sodba vroči osebno, da pa jo mora v primeru odsotnosti naslovnika sprejeti njegov odrasel družinski član. Istega dne je vročevalec spet neuspešno poskušal vročiti pošiljko pritožniku. 10. februarja 2001 je pritožnikova žena sprejela pošiljko s pisnim odpravkom sodbe Višjega sodišča v Celju.

11. Dne 21. februarja 2001 je pritožnikova zagovornica na Vrhovno sodišče vložila zahtevo za varstvo zakonitosti in predlagala, naj Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah odloži prestajanje pritožnikove zaporne kazni do odločitve Vrhovnega sodišča. Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah je predlog zavrnilo 28. marca 2001. Sklep je bil vročen pritožnikovi ženi 23. aprila 2001, vendar pa je naslednji dan sodišču vrnila zaprto ovojnico z navedbo, da je pritožnik na službeni poti.

12. Dne 10. aprila 2002 je Vrhovno sodišče zavrnilo pritožnikovo zahtevo za varstvo zakonitosti. Pritožnik je bil s to sodbo, kot navaja sam, seznanjen šele julija 2002.

13. Zahtevo za izredno omilitev kazni, ki jo je 15. februarja 2001 vložila pritožnikova pooblaščenka, je Vrhovno sodišče zavrnilo 22. junija 2001.

B. Poziv na prestajanje zaporne kazni in odredba za prisilno privedbo pritožnika

14. Dne 20. aprila 2001 je Okrožno sodišče v Celju pritožnika pozvalo, naj se zglesi v zapore v Maribor na prestajanje zaporne kazni. Pritožnik je bil opozorjen, da bo v primeru, če se v zapore ne zglesi 9. maja 2001, zoper njega izdana odredba za prisilno privedbo. Prav tako je bil opozorjen, da lahko v primeru upravičenih razlogov zaprosi za odložitev prestajanja kazni. Poziv je bil 28. aprila 2001 vročen pritožnikovi ženi.

15. Dne 9. maja 2001 je pritožnikova pooblaščenka predlagala predsedniku Okrožnega sodišča v Celju, naj odloži nastop prestajanja kazni do odločitve Vrhovnega sodišča o zahtevi za varstvo zakonitosti (gl. odstavek 11 zgoraj) in tudi zato, ker pritožnik ni sposoben za prestajanje zaporne kazni.

16. Dne 21. maja 2001 je predsednik Okrožnega sodišča v Celju pritožnikov predlog za odložitev prestajanja zaporne kazni zavrnil kot neutemeljen. Odločba je bila vročena pritožnikovi pooblaščenki 22. maja 2001. Pritožbo zoper odločbo je 28. maja 2001 zavrnil predsednik Višjega sodišča v Celju.

17. Dne 31. maja 2001 je bil pritožnikovi pooblaščenki vročen dopis sodišča, kateremu je bila priložena odločba z dne 28. maja 2001, s katerim je sodišče pritožnika obvestilo, da se mora zglediti v zapore naslednji delovni dan.

18. Dne 1. junija 2001 je pritožnikova pooblaščenka obvestila sodišče, da ne ve, kje se pritožnik nahaja.

19. Dne 12. junija 2001 je Okrožno sodišče v Celju opravilo poizvedbo pri zaporu v Mariboru, ali je pritožnik nastopil prestajanje kazni. Istega dne je sodišče izdalo odredbo, naj Postaja mejne policije Rogaška Slatina (v nadaljevanju: PMPRS) prisilno privede pritožnika v zapor. PMPRS je odredbo prejela 13. junija 2001.

C. Aretacija pritožnika

20. Dne 14. junija 2001 zvečer sta se pritožnik in njegova žena peljala z avtomobilom. Ob 21.45 uri sta na cesti v bližini Žahenberca njun avto ustavila policista PMPRS G.G. in B.P., ki sta patroljirala po tej cesti. G.G. je prepoznal pritožnika, ki ga je poznal iz nekega postopka v zvezi s prometnim prekrškom. Po navedbah Vlade sta policista imela odredbo za prisilno privedbo pritožnika v zapore v Mariboru in sta bila seznanjena s pritožnikovim vztrajnim izmikanjem izrečeni zaporni kazni. G.G. je vedel, da je pritožnik »problematična« oseba, B.P. pa mu je svetoval, naj od pritožnika zahteva, da pokaže obvezno opremo, da bi ga na ta način spravil iz vozila. G.G. je nato najprej pozval pritožnika, naj pokaže osebne dokumente, nato pa opremo avtomobila. Pritožnik je stopil iz avta in odprl

prtljažnik. Medtem je B.P. odšel do policijskega vozila po gumijevko, saj sta pričakovala, da se bo pritožnik aretaciji upiral.

21. Medtem ko je pritožnik stal pred vozilom, mu je G.G. predočil, da bo aretiran na podlagi odredbe za prisilno privedbo, ki je bila zoper njega izdana zaradi izrečene kazni, in da mora sodelovati v postopku. Vlada in pritožnik se o nadaljnjih dogodkih ob aretaciji pritožnika nista strinjala.

22. Kot je navajal pritožnik, mu policista nista pokazala odredbe za prisilno privedbo, zaradi česar se je aretaciji upiral. Glede na pritožnikove izjave v domačem postopku ga je nato eden od policistov udaril po obrazu, sam pa je začel teči. Policist ga je ujel in podrl na tla. Policist je skakal po njem in ga davil s pomočjo neznanega predmeta. V svoji vlogi, naslovljeni na Sodišče, je pritožnik trdil, da sta ga policista po tem, ko sta ga vklenila v lisice, ležečega na tleh tepla, in to kljub prisotnosti njegove žene in sosedov. Pritožnika sta nato pustila ležati na tleh, dokler mu ni žena pomagala vstati. Pritožnik je bil šibak in je prosil za vodo, policista pa mu je nista hotela dati. Prav tako mu vode niso hoteli dati, ko je zanjo prosil na policijski postaji.

23. Vlada je navajala, da je pritožnik po tem, ko je bil seznanjen z odredbo za prisilno privedbo, policistoma izjavil, da je odredba neveljavna, ker se je zoper sodbo pritožil. Z namenom, da bi opravila varnostni pregled, je G.G. pritožniku rekel, naj roke položi na avto. Pritožnik tega ni hotel storiti. Potem ko sta ga dvakrat opozorila na to, da mora ravnati v skladu z ustno odredbo, je pritožnik rekel »ne, tega ne bom storil« in začel teči. G.G., za njim pa tudi B.P. in pritožnikova žena, so stekli za pritožnikom. Slednji se je ustavil po približno 100 metrih. Takrat se je pritožnik obrnil proti G.G. in izgledalo je, kot da hoče policista udariti. G.G. je blokiral udarec z levo roko, hkrati pa z levo nogo pritožnika podrl na tla. Oba policista sta nato pritožnika, ki je ležal na trebuhu na tleh, poskušala vkleniti v lisice. Zaradi pritožnikovega upiranja je B.P. uporabil strokovni prijem »davljenje od zadaj«, da bi pritožnik sprostil prijem. G.G. je nato uspel vkleniti pritožnika v lisice, tako da mu je roke zvezal na hrbtu. Pritožnik se je aretaciji še naprej upiral z brcanjem. B.P. je nato odšel do policijskega vozila, da bi poklical intervencijsko vozilo (marico). Med tem časom, torej minuto ali dve, je pritožnik ležal na tleh. Ko se je B.P. vrnil, sta policista pritožnika dvignila in počakala na prihod intervencijskega vozila. V tem času se je pritožnikova žena odpeljala in se vrnila z več domačini. Ko sta jim policista razložila situacijo, se te osebe v postopek niso vmešavale.

24. Ni sporno, da je bil po prihodu intervencijskega vozila pritožnik najprej odpeljan na Policijsko postajo Rogaška Slatina, nato pa – ob 22.30 uri – v zapore v Maribor.

25. Vlada je navedla, da je bila odredba za prisilno privedbo pritožniku pokazana na policijski postaji, kjer nobeden od policistov ni opazil, da bi bil pritožnik poškodovan – razen odrgnine na nosu. Pritožnik se tudi ni pritoževal zaradi bolečin, razen zaradi neugodja zaradi lisic. Kasneje se je v

zaporu v Mariboru pritoževal, da ima poškodbe zaradi lisic, ki so bile medtem že odstranjene, nikakor pa ni bilo potrebe po zdravniški oskrbi.

26. Pisno potrdilo o pritožnikovem sprejemu v zapor, ki ga je 14. junija 2001 izdala uprava zapora Maribor, navaja, da pritožnik ni imel očitnih poškodb ali znakov kakršne koli bolezni.

27. Naslednji dan, 15. junija 2001, okoli 14.00 ure je pritožnika v Splošni bolnišnici Maribor pregledal zdravnik, ki je sestavil poškodbeni list. V poškodbenem listu je navedeno, da je pritožnik navajal, da so ga pretepli policisti. Opravljeno je bilo tudi rentgensko slikanje desne roke, levega hemitoraksa in hrbtenice. Rentgenski posnetek ni odkril nič posebnega. Kot izhaja iz zdravniškega izvida, je imel pritožnik okoli desnega očesa areal pordelosti, desno zapestje pa je bilo rahlo zadebeljeno. Pritožnik ni imel nikakršnih znakov poškodb, hematomov ali podplutb na prsnem košu. Zdravnik je zabeležil, da je pritožnik tožil zaradi bolečine med sedmim in desetim rebrom, da je bil neposredni pritisk na ta del boleč, neposredni pritisk pa ni povzročil nikakršnih bolečin. Ledveni predel je bil brez kakršnih koli znakov poškodb, bil pa je rahlo boleč. Na vratu prav tako ni bilo nikakršnih znakov poškodb.

28. Dne 18. junija 2001 je pritožnik v Splošni bolnišnici Maribor opravil kontrolni pregled, saj se je pritoževal zaradi bolečine v prsih. Ob pregledu je zdravnik ugotovil, da na tem delu ni nikakršnih poškodb. Pritožniku je predpisal analgetike in mu priporočil dihalne vaje.

D. Postopek proti policistoma

29. Dne 18. junija 2001 je pritožnikova žena dogodek prijavila na Urad za pritožbe pri Generalni policijski upravi.

30. Dne 21. junija 2001 je pravna zastopnica pritožnikove žene vložila kazensko ovadbo proti policistoma, ki sta aretirala pritožnika. Kazenska ovadba, ki ji je bil priložen dopis pritožnikove žene, med drugim navaja:

»14. junija 2006 ob 21.45 uri ... (sta ga) v navzočnosti njegove žene grobo pretepla in mučila, ga vrgla na tla, mu tiščala glavo v zemljo ... ter mu hkrati ovirala dihanje, tako da sta ga stiskala za vrat, hodila po njem, ko je ležal na tleh, mu stopila na vrat, nato pa sta ga, raztrganega in v umazanih oblačilih ter bosega ... aretirala in odpeljala v zapore v Maribor.«

31. Pritožnikova žena je v svojem dopisu navedla še, da policista pritožniku nista hotela dati vode, da mu nista hotela omogočiti zdravniške pomoči in da mu nista izročila odredbe za prisilno privedbo. Poleg tega je zahtevala, naj namesto Policijske postaje Rogaška Slatina ali Policijske uprave Celje, katerima ni zaupala, preiskavo opravi Policijska uprava Ljubljana.

32. Dne 3. julija 2001 je Policijska uprava Celje prejela zgoraj navedene dokumente skupaj z dopisom, ki ga je pripravil policist Generalne policijske

uprave. 20. avgusta 2001 je policist PMPRS S.K. po zaslišanju obeh policistov, ki sta izvedla aretacijo, sestavil tri uradne zaznamke.

33. V enem od teh uradnih zaznamkov je S.K. navedel, da je bil sam o pritožnikovi aretaciji obveščen neposredno po njej. Ko je prispel na PMPRS, je pritožnik, vklenjen v lisice, sedel v čakalnici. Kot je navedeno v zaznamku, je S.K. videl samo odrgnino na obrazu, pritožnik pa se je pritoževal zgolj zaradi bolečine od lisic. Kmalu za tem so pritožnika odpeljali v intervencijsko vozilo, kjer so mu lisice sneli.

34. V drugih dveh uradnih zaznamkih je opisano ločeno zaslišanje policistov G.G. in B.P.. Vendar pa je besedilo uradnih zaznamkov v večjem delu identično in se zdi, da je dobesedno prepisano. Izpovedbi obeh policistov sta skladni z opisom dogodkov, kot ga je posredovala Vlada.

35. Dne 31. avgusta 2001 je Policijska uprava Celje poslala Okrožnemu državnemu tožilstvu v Celju poročilo, s katerim ga je obvestila o ugotovitvah gornje preiskave in v katerem je izrazila mnenje, da so trditve pritožnikove žene neutemeljene.

36. Dne 27. oktobra 2001 je pritožnikova žena Okrožnemu državnemu tožilstvu v Celju predložila poškodbeni list (gl. odstavek 27 zgoraj).

37. Okrožno državno tožilstvo v Celju je nato od Policijske uprave zahtevalo, naj opravi razgovor s pritožnikom. Razgovor je bil opravljen 23. novembra 2001. Kot izhaja iz uradnega zaznamka o razgovoru, je pritožnik navajal, da sta ga policista po tem, ko je bil ustavljen, pozvala, da mora z njima v zapor. Potem ko je odhod v zapor odklonil z navedbo, da v zvezi s tem ni prejel nikakršne odredbe, ga je po njegovih navedbah eden od policistov udaril po desni strani obraza, zaradi česar je sam začel teči. Po tem, ko ga je eden od policistov spotaknil, je brez upiranja ležal na tleh. Oba policista sta klečala na njem, eden od njiju pa ga je začel daviti z neznanim predmetom in je kričal »prasec naj crkne«. Ko je prišla tja njegova žena, sta policista s tem prenehala, ko pa je odšla po pomoč, sta ga spet začela daviti. Oba policista sta ves čas klečala na njegovem hrbtu. Na koncu mu je pomagala vstati žena.

38. Kot izhaja iz tega uradnega zaznamka, je pritožnik tudi navedel, da misli, da je policist A.V. (gl. odstavek 9 zgoraj) vedel, da bo aretiran, in je naročil policistoma, naj ga tepeta.

39. Dne 28. decembra 2001 je Okrožno državno tožilstvo v Celju na podlagi utemeljenega suma, da je bilo storjeno kaznivo dejanje kršitve človeškega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic predlagalo, naj sodnik Okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah opravi zaslišanje obeh policistov, pritožnika in njegove žene in zagotovi, da se ugotovijo vse okoliščine zadeve.

40. Policista G.G. in B.P. je v prisotnosti njunih zagovornikov 25. februarja 2002 ločeno zaslišala sodnica B.Z.. Izjava G.G. o poteku dogodkov ob aretaciji je skladna z Vladino verzijo dogodkov (gl. odstavek

23 zgoraj). Kot izhaja iz zapisnika o zaslišanju, je G.G. med drugim izjavil tudi naslednje:

»Ko smo ga pripeljali na policijsko postajo, smo opazili, da je imel na nosu prasko, ne vem pa, kje jo je dobil, morda je bilo v intervencijskem vozilu, vendar je to bila manjša praska, ki ni krvavela, bolj je izgledala kot odrgnina. Kakorkoli že, ko je bil pripeljan v zapore v Mariboru, je bilo ugotovljeno, da ni imel nikakršnih poškodb.

...«

41. Na vprašanje sodnice je G.G. povedal, da je strokovni met »osotogari«, ki je bil uporabljen proti pritožniku, tehnika samoobrambe, davljenje pa je borilna veščina v jiu-jitsu in judu, česar se policisti učijo v policijski šoli in kasneje tudi na urah samoobrambe. Ta dva prijema sta med najmanj ostra. Če ta dva prijema ne bi bila zalegla, bi bila morala policista uporabiti strokovne udarce, za katere pa je bolj verjetno, da bi povzročili poškodbe.

42. Enako tudi izjava, ki jo je dal policist B.P., ustreza zgoraj opisani verziji dogodkov, na katere se sklicuje Vlada (gl. odstavek 23 zgoraj). Kar zadeva pritožnikove zatrjevane poškodbe, je B.P. navedel, da je na policijski postaji opazil, da ima pritožnik površinsko rano na nosu. Predvideval je, da jo je utrpel, ko je ležal na trebuhu na tleh in ko je poskušal vstati.

43. Ker v različnih terminih niso bili dosegljivi pritožnik, zagovornik policista B.P. in pritožnikova žena, naslednji narok ni bil razpisan vse do 24. maja 2002. Tega dne je sodnica B.Z. zaslišala pritožnika in njegovo ženo.

44. Pritožnik je med drugim izpovedal, kot sledi:

»Na cesti proti Žahenbercu me je na križišču ustavil policist. Avto, v katerem je bil drugi policist, je bil skrit v grmovju. (...) Potem ko sem ustavil avto, mi je policist rekel, naj pokažem dokumente, ki so bili vsi v redu; potem ko je vse preveril, mi je odredil, naj odprem prtljažnik, zdaj ne vem več, zakaj, ampak stopil sem iz avtomobila in odprl prtljažnik. Nato sem prtljažnik zaprl, policist pa mi je rekel, da sem aretiran. Vprašal sem »zakaj«, povedal sem mu, da nimam nobene odredbe, in je tudi res nisem imel. Rekel mi je, naj grem z njim, jaz pa sem mu rekel, da ne grem nikamor, ker ni nobene odredbe. Potem me je policist udaril po desni strani čela, morda z loparčkom ali z roko. Na tistem mestu sem imel potem rdečino. Ko me je udaril, sem začel teči proti lovski hiši, prek njive. ... Eden od policistov je tekel za menoj, drugi pa je ostal v avtu. Ko sem tekel, me je policist udaril po desni nogi, tako da sem z obrazom padel na tla in v tem položaju sem tudi ostal. Policist je skočil name in začel hoditi po meni. Potem se je ulegel name in me začel daviti z gumijastim ali kovinskim predmetom. S tem je nadaljeval, dokler ni prišel še drugi policist. Nato sta me vklenila. Potem ko sem ležal na trebuhu na tleh, me je začel policist, ki me je pred tem vrgel na tla in udaril, brcati po hrbtu in v ledveni predel, dokler ni prišla moja žena, takrat pa je nehal. Ko je moja žena tekla k lovski hiši, pa me je [isti] policist spet začel daviti, (...) tako da mi je tiščal glavo v travo. (...) Od takrat, ko sta policista ustavila moj avto, do takrat, ko me je odpeljalo intervencijsko vozilo, je trajalo približno 30 minut. Medtem ko me je policist davil, je kričal »prasec naj crkne« in druge grde besede, (...) dokler niso prišli sosede. (...) Dvignila me je žena. Ko je pripeljala marica, so me odpeljali na policijsko postajo. Bil sem umazan, bos in blaten

(...). Prosil sem za vodo, vendar mi je niso hoteli dati. (...) Ko sem prišel v zapore v Mariboru, so rekli, da niso še nikoli videli česa takšnega, in so mi dali vodo.«

45. V odgovor na vprašanja zagovornika B.P. je pritožnik med drugim povedal:

»Med aretacijo sta policista nekoga poklicala po telefonu, domnevam, da je bil to A.V.. Slišal sem, kako je ta človek policistoma rekel, da naj me pretepetata in aretirata.

(...)

Po tem, ko sem zaprl prtljajnik, sva si policist in jaz stala nasproti in on me je udaril [Iz zapisnika izhaja, da je pritožnik pokazal predel nad desno obrvjo kot predel, kamor ga je po njegovih navedbah udaril policist].

(...)

Policist me je vrgel na tla in me kakih desetkrat brcnil po hrbtu in ledveni predel. Potem mi je tako močno zategnil lisice, da je zaustavil pretok. (...) Policist je hodil po mojem hrbtu in po lisicah. (...) S policistom A.V. sem v sporu približno 20 let. Na policijski postaji mi niso pokazali odredbe.

(...)«

46. V odgovor na vprašanje zagovornika G.G. je pritožnik povedal, da ga je ves čas tepel isti policist. Nadalje je povedal, da ga je spustil, ko so prišli njegova žena in sosedje, in da je začel bruhati, ko je še ležal na trebuhu na tleh. V odgovor na sodnično vprašanje je povedal, da je bil, ko je ležal na tleh, bos, ne ve pa, kdaj mu je policist sezul čevlje.

47. Pritožnikova žena je opisala dogodke, ki so sledili seznanitvi njenega moža z odredbo za prisilno privedbo s strani policije, kot sledi:

»Moj mož je bil izredno prestrašen in je bil v šoku. V tem trenutku je moj mož, potem ko je policist planil nanj, začel teči. Policista sta tekla za njim, ker sem bila prestrašena, pa sem začela teči še jaz. Drugi policist je tudi tekal za njima. Ko sem prišla do kraja, sem bila šokirana, moža sem videla vklenjenega v lisice, ležal je na trebuhu na tleh, eden od policistov pa ga je držal za vrat in mu tiščal glavo v tla. Poudariti moram, da drugi policist ni bil nasilen. (...) Ker nisem dobila nobenega odgovora na svoje vprašanje [glede razlogov za moževo aretacijo], sem stekla do sosedov. [Potem ko so ona in sosedje prišli na kraj], je bil moj mož še vedno na tleh, bil je popolnoma omamljen. Oba policista sta stala ob njem [na prošnjo zagovornika B.P. naj to bolje pojasni, je povedala, da policista v tem času nista počela ničesar]. Moj mož je prosil, naj ga nekdo dvigne s tal, rekel je »prosim, dvignite me, dajte mi malo vode«, vendar mu nihče ni hotel pomagati, tako da sem ga dvignila jaz sama.

(...)

Glede poziva za prestajanje zaporne kazni je povedala, da ga domov niso dobili.

(...)«

48. Na vprašanje zagovornika B.P. se je nadalje izjasnila o dogodkih, ki so neposredno sledili seznanitvi pritožnika z odredbo za prisilno privedbo:

»Moj mož je bil zelo prestrašen, vendar pa se ne spominjam, zakaj (...). Policist je planil na mojega moža, ki je stal čisto blizu njega. (V zvezi z povsem natančnim načinom policistove reakcije) se ne spominjam natančno, saj sem bila v šoku. (...)

Nisem opazila, da bi se policist dotaknil mojega moža ali da bi ga udaril. (...) Ne morem povedati ali pokazati, na kak način je policist planil na mojega moža, saj se ne spominjam.«

49. V odgovor na vprašanje, ki ga je zastavil sodnik, je pritožnikova žena izjavila:

»Ko sem prispela na prizorišče, kjer je moj mož ležal na tleh, sem videla, da je bos, vendar ne vem, kje je izgubil svoje čevlje (...).«

50. Po zaključku gornjih zaslišanj je bil spis skupaj z zapisniki o zaslišanjih 29. maja 2002 poslan Okrožnemu državnemu tožilstvu v Celju.

51. Dne 18. julija 2002 je Okrožno državno tožilstvo v Celju izdalo sklep o zavrženju kazenske ovadbe zaradi pomanjkanja dokazov. Državni tožilec je ugotovil, da so izjave pritožnika in njegove žene nedosledne in medsebojno nasprotujoče. Zlasti je tudi ugotovil, da je pritožnik navajal, da ga je policist udaril po obrazu, potem ko mu je rekel, da je aretiran, medtem ko njegova žena tega, da bi ga udaril policist, ni videla. Poleg tega je pritožnik izpovedal, da ga je policist tepel vse do prihoda žene. Nasprotno pa je ona izjavila, da je videla, kako pritožnikovo glavo tiščijo v tla, ne pa tega, da bi ga tepli. Državni tožilec je še ugotovil, da poškodbeni list s 15. junija 2001 ne podpira pritožnikovih navedb. Če bi bila policista uporabila silo, kakršno zatrjuje pritožnik, bi bil slednji zagotovo utrpel drugačne poškodbe. Državni tožilec, ki je ugotovil, da pritožnikova verzija ni prepričljiva, je na podlagi dokazov, zbranih v preiskavi, ugotovil naslednje:

».. pritožnik se je policistoma upiral, začel je bežati in je s tem preprečil izvrševanje njenih uradnih dolžnosti. Zaradi njegovega upiranja sta policista v skladu s 51. členom Zakona o policiji uporabila prisilno sredstvo, ki je imelo za posledico najmanj škodljive posledice, kar je dokazano tudi z dejstvom, da pritožnik ni utrpel telesnih poškodb.«

52. Sklep Okrožnega državnega tožilstva v Celju z dne 18. julija 2002 je bil pritožniku vročen 30. septembra 2002. Pritožniku je bil dan pravni pouk, da ima pravico v osmih dneh z vložitvijo obtožnega predloga sprožiti kazenski postopek kot subsidiarni tožilec, torej v funkciji oškodovanca kot tožilca. Pritožnik te možnosti ni izkoristil.

E. Civilni postopek proti pritožniku

53. V skladu z napolnilom sodišča prve stopnje (gl. odstavek 9 zgoraj) so 31. julija 2001 policist A.V. in njegova žena ter otroci zoper pritožnika sprožili civilni postopek pred Okrajnim sodiščem v Šmarju pri Jelšah. 1. oktobra 2003 je sodišče opravilo narok za glavno obravnavo. S sodbo, ki jo je izdalo istega dne, je delno ugodilo policistovemu zahtevku za odškodnino za nepremoženjsko škodo. Pritožnik je 23. oktobra 2003 zoper sodbo vložil pritožbo. V spisu ni podatka o stanju ali izidu tega postopka.

II. UPOŠTEVNO DOMAČE PRAVO

A. Ustava

54. 18. člen Ustave Republike Slovenije se glasi, kot sledi:

»Nihče ne sme biti podvržen mučenju, nečloveškemu ali ponižujočem kaznovanju ali ravnanju...«

B. Postopek pred upravnim sodiščem

55. Po 1. členu Zakona o upravnem sporu iz leta 1997 (Ur. list RS, št. 50/97) v primeru, če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo, upravno sodišče odloča o zakonitosti posamičnih aktov in dejanj, s katerimi se posega v ustavne pravice posameznika. Po 62. členu je mogoče zahtevati ugotovitev, da je prišlo do kršitve z ustavo zavarovane pravice, in povrnitev morebitne nastale škode. Odločbo upravnega sodišča je mogoče izpodbijati pred Vrhovnim sodiščem in končno tudi pred Ustavnim sodiščem.

C. Kazenski zakonik

56. 270. člen Kazenskega zakonika (Ur. list RS, št. 63/94) z naslovom »Kršitev človeškega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic« določa, kot sledi:

»Uradna oseba, ki pri opravljanju službe z zlorabo svojega uradnega položaja ali uradnih pravic s kom grdo ravna, ga žali, ga lahko telesno poškoduje ali sploh ravna z njim tako, da prizadene njegovo človeško dostojanstvo, se kaznuje z zapornom do treh let.«

D. Zakon o kazenskem postopku

57. V Sloveniji je uradni pregon kaznivih dejanj obvezen, kadar obstaja utemeljen sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Pregon vodi državno tožilstvo, ki je v okviru pravosodnega sistema neodvisen organ (135. člen Ustave ter 3. in 5. člen Zakona o državnem tožilstvu, Ur. list RS, št. 63/94).

58. Če državni tožilec kadarkoli med postopkom zavrže kazensko ovadbo ali opusti pregon, ima oškodovanec pravico, da prevzame vodenje postopka v funkciji subsidiarnega tožilca, torej kot oškodovanec kot tožilec (tretji odstavek 19. člena Zakona o kazenskem postopku, Ur. list RS, št. 63/94; v nadaljevanju: ZKP). Kot subsidiarni tožilec ima načeloma iste procesne pravice kot državni tožilec, razen tistih, ki jih ima državni tožilec kot državni organ (prvi odstavek 63. člena ZKP). Če subsidiarni tožilec prevzame vodenje postopka, ima državni tožilec pravico, da do konca

glavne obravnave sam prevzame vodenje pregona (drugi odstavek 63. člena ZKP).

59. Oškodovanec, ki ga lahko v postopku zastopa odvetnik, ima pravico med postopkom opozarjati na vsa dejstva in predlagati dokaze, ki so pomembni za to, da se ugotovi kaznivo dejanje, izsledi storilec kaznivega dejanja in škoda, ki je nastala kot posledica kaznivega dejanja (prvi odstavek 59. člena in prvi odstavek 65. člena ZKP). Te določbe se uporabljajo smiselno (429. člen ZKP) tudi v primeru posameznih preiskovalnih dejanj, opravljenih v skrajšanem postopku (gl. odstavek 61 spodaj).

60. Slovenski kazenski postopek je razdeljen v tri faze – predkazenski postopek, ki ga vodi policija in državno tožilstvo; preiskavo, ki jo vodi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča, in glavno obravnavo, ki se na ravni okrožnih sodišč vodi pred mešanimi senati profesionalnih sodnikov in sodnikov porotnikov, pred okrajnimi sodišči pa pred sodnikom posameznikom. Postopki, ki spadajo v pristojnost okrajnih sodišč (kazniva dejanja, za katera je predpisana denarna kazen ali zaporna kazen do treh let), so skrajšani postopki, ki nimajo predhodne faze preiskave.

61. V skrajšanem postopku pred okrajnim sodiščem se lahko kazenski postopek začne na podlagi obtožnega predloga (430. člen ZKP), ki ga vloži državni tožilec ali subsidiarni tožilec. Pred vložitvijo obtožnega predloga lahko državni tožilec ali subsidiarni tožilec zahtevata, da sodišče opravi posamezna preiskovalna dejanja (431. člen ZKP). Če so bila takšna dejanja opravljena, lahko sodišče po vložitvi obtožnega predloga zavrže obtožni predlog kot neutemeljen, če spozna, da ni utemeljenega suma, da je obdolženec storil očitano mu kaznivo dejanje (437. člen v povezavi z 277. členom ZKP).

62. Za bolj podrobno predstavitev slovenske zakonodaje s področja kazenskega postopka gl. zadevo *Matko proti Sloveniji*, št. 43393/98, odstavki 54-62, 2. november 2006.

E. Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij

63. V skladu s 120. členom ZKP je treba sodbo, s katero je izrečena zaporna kazen, vročiti tako neposredno obdolžencu kot tudi njegovemu zagovorniku. Če obsojenca ni mogoče najti na naslovu, kjer prebiva, mu vročevalec pusti pismeno sporočilo, s katerim ga obvesti o novem datumu, ko mu bo vročil pisanje. Če vročevalec obdolženca tega dne ne najde na njegovem naslovu, lahko vroči pisanje – med drugim – kateremu od obdolženčevih odraslih družinskih članov, ki je pisanje dolžan sprejeti. Takšna vročitev pisanja se šteje za pravilno opravljeno vročitev naslovniku (118. in 119. člen ZKP).

64. Ko sodba postane izvršljiva, torej ko zoper njo ni več rednih pravnih sredstev (na primer sodba višjega sodišča, s katero je bila potrjena sodba

sodišča prve stopnje) in ko je bila pravilno vročena (129. člen ZKP), pozove obsojenca na prestajanje kazni zopora okrožno sodišče, pristojno po kraju njegovega prebivališča (25. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, Ur. list RS, št. 22/2000; v nadaljevanju: ZIKS).

65. Zdi se, da zadostuje, da je v primeru osebe, ki jo zastopa zagovornik, poziv vročen zgolj slednjemu (8. člen ZIKS in 88. člen Zakona o splošnem upravnem postopku, Ur. list RS, št. 80/99).

66. Če je prošnja za odložitev izvršitve kazni, ki jo je načeloma mogoče vložiti pri predsedniku okrožnega sodišča v treh dneh po prejemu poziva (gl. odstavek 64 zgoraj), zavrnjena, je zoper to odločbo dovoljena pritožba, ki se jo vloži pri predsedniku višjega sodišča. Če je pritožba zavržena, mora obsojenec nastopiti prestajanje kazni naslednji dan po vročitvi odločbe. Če ima obsojenec pooblaščenca, se odločba o prošnji za odložitev izvršitve kazni vroči samo njegovemu pooblaščenцу (25. in 26. člen ZIKS).

67. Če se obsojenec kljub pozivu ne zgleda v zapor, izda sodišče odredbo za njegovo prisilno privedbo, potem ko ugotovi, da je bil poziv pravilno vročen ali da iz okoliščin izhaja, da se obsojenec izmika vročitvi poziva (20. člen ZIKS).

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 3. ČLENA KONVENCIJE

68. Pritožnik se je pritožil, da je policija med aretacijo z njim grdo ravnala in da niso bile učinkovito raziskane njegove trditve, kar je oboje v nasprotju s 3. členom Konvencije, ki se glasi, kot sledi:

»Nikogar se ne sme mučiti, niti nečloveško ali ponižujoče z njim ravnati ali ga kaznovati.«

A. Dopustnost

1. Navedbe strank

69. Vlada je trdila, da niso bila izčrpana notranja pravna sredstva. Zlasti se je sklicevala na tri možnosti, ki bi jih bil po njenem mnenju moral uporabiti pritožnik, preden se je pritožil na Sodišče.

70. Kot prvo je Vlada navajala, da je v obravnavani zadevi v nasprotju z zadevo *Matko proti Sloveniji* (navedena zgoraj) bila opravljena učinkovita preiskava, ki bi lahko bila privedla do ugotovitve identitete in kaznovanja odgovornih. Državni tožilec je zavrgel kazensko ovadbo s podrobno obrazloženim sklepom. Če bi se pritožnik s tem sklepom ne strinjal, bi bil lahko nadaljeval kazenski pregon kot subsidiarni tožilec, kar predstavlja

korektivni ukrep v primerih morebitne napačne odločitve državnega tožilstva. Ob upoštevanju dejstva, da sodna praksa Sodišča ne zahteva, da bi preiskava nujno privedla do obsodbe, je treba subsidiarni pregon upoštevati kot učinkovito pravno sredstvo za pritožnikovo pritožbo. V podporo tem trditvam je Vlada predložila statistiko, ki dokazuje, da so subsidiarni tožilci v letih 2001 do 2006 na štiri največja slovenska okrajna sodišča vložili 405 obtožnih aktov. 37 zadev je zaključenih s sodbo, od tega šest z obsodilno. Vse preostale zadeve bodisi še niso končane ali pa so bile zaključene, pri čemer je bila skoraj polovica zaključena s sklepom o zavrženju obtožbe v predkazenskem postopku. Na Okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah so v letih 2002 do 2006 subsidiarni tožilci vložili dvanajst obtožnih aktov; zaenkrat še nobena od zadev ni razsojena.

71. Drugič, pritožnik bi bil lahko vložil tožbo na upravno sodišče. Če bi s tem ne uspel, bi se lahko pritožil na Vrhovno sodišče in v končni fazi vložil tudi ustavno pritožbo na Ustavno sodišče.

72. Končno pa je Vlada trdila tudi to, da bi bil lahko pritožnik vložil tožbo v pravnem postopku in v njej zahteval povrnitev škode, ki je domnevno nastala ob dogodku.

73. Pritožnik je trdil, da bi bil v primeru, ko bi se bil odločil za nadaljevanje postopka kot subsidiarni tožilec, moral vložiti obtožni predlog na Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah, torej na isto sodišče, ki je vodilo druge postopke, v katerih je bil pritožnik udeležen kot stranka, vključno s postopkom, ki se je končal z zavrženjem njegove kazenske ovadbe.

74. Nadalje bi pritožnik v primeru prevzema postopka kot subsidiarni tožilec potreboval podatke, s katerimi je razpolagala policija. Poleg tega bi moral prevzeti finančno breme postopka, vključno s stroški obrambe, če bi bil obtožni akt zavržen.

75. Kar zadeva možnost postopka pred upravnim sodiščem, je pritožnik navajal, da ni prejel nikakršne odločbe, proti kateri bi bil lahko vložil tožbo na Upravno sodišče. Sploh pa to v Sloveniji ne predstavlja učinkovitega pravnega sredstva. V podporo tej svoji trditvi se je pritožnik skliceval na dva primera, v katerih so stranke neuspešno skušale doseči zadoščenje zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Tudi glede ustavne pritožbe je pritožnik navajal, da ne predstavlja učinkovitega pravnega sredstva.

2. Ocena Sodišča

76. Sodišče ponovno poudarja, da lahko glede na prvi odstavek 35. člena Konvencije obravnava pritožbo le v primeru, če so bila izčrpana vsa domača pravna sredstva. Namen 35. člena je v tem, da državam pogodbenicam zagotovi možnost, da preprečijo ali odpravijo zatrjevane kršitve, preden so jim te navedbe predložene (gl. med drugim *Mifsud proti Franciji* (sklep) [VS], št. 57220/00, odstavek 15, ESČP 2002-VIII). Obveznost izčrpanja notranjih pravnih sredstev od pritožnika zahteva, da na običajen način uporabi pravna sredstva, ki so učinkovita, zadostna in dostopna glede

njegovih pritožb v zvezi s kršitvijo Konvencije. Da bi se sredstvo štelo za učinkovito, mora biti sposobno, da neposredno izboljša stanje spornih zadev (gl. *Balogh proti Madžarski*, št. 47940/99, odstavek 30, 20. julij 2004).

77. Sodišče nadalje poudarja, da v zadevah, kjer ima pritožnik verjeten zahtev po 3. členu Konvencije, pojem učinkovitega pravnega sredstva zajema natančno in učinkovito preiskavo, ki lahko privede do ugotovitve identitete in kaznovanja odgovornih (gl. *Selmouni proti Franciji* [VS], št. 25803/94, odstavek 79, ESČP 1999-V). Sodišče je v več primerih štelo, da tej zahtevi ni mogoče zadostiti zgolj z zagotovitvijo možnosti, da uvede civilni postopek (gl. med drugim *Krastanov proti Bolgariji*, št. 50222/99, odstavek 60, 30. september 2004).

78. V obravnavani zadevi je pritožnikova žena proti policistoma, ki sta aretirala pritožnika, vložila kazensko ovadbo. Na podlagi te kazenske ovadbe je bil sprožen predhodni postopek, vendar pa je državni tožilec ovadbo zavrnil zaradi pomanjkanja dokazov, da sta policista storila očitano jima kaznivo dejanje.

79. Res je, kot je trdila Vlada, da bi bil lahko pritožnik vložil obtožni predlog zoper policista in skušal nadaljevati kazenski postopek proti njima kot subsidiarni tožilec. Vendar pa je bil, kot je Sodišče ugotovilo v zadevi *Matko*, državni tožilec po tem, ko je bil obveščen o kazenski ovadbi, dolžan zagotoviti, da se izvede predhodna preiskava, da se zberejo dokazi in da v primeru, ko so dokazi zoper domnevne storilce zadostni, proti njim vodi kazenski postopek (*ibid.*, odstavek 90). Sodišče tako ne vidi nikakršnega razloga, zaradi katerega bi moral pritožnik v vložitevijo obtožnega predloga sam voditi pregon obdolženih policistov, saj je to dolžnost državnega tožilca, ki je v tem pogledu bolje, če ne že izključno usposobljen. Zato zaključuje, da je z vložitevijo kazenske ovadbe pritožnik državi zagotovil možnosti, da zadeve uredi z uvedbo učinkovite uradne preiskave (*ibid.*, odstavek 90, in *H.D. proti Poljski* (sklep), št. 33310/96, 7. junij 2001). Sodišče bo pri presoji utemeljenosti ocenilo, ali je bila takšna preiskava dejansko tudi izvedena.

80. V luči zgoraj navedenega je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade, da bi bil moral pritožnik začeti kazenski postopek kot subsidiarni tožilec. Prav tako ne sprejema ugovora, da bi bil moral pritožnik vložiti tožbo na upravno sodišče (gl. tudi zadevo *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, odstavki 47-53, ESČP 2005-X) ali vložiti civilno tožbo na odškodnino. V tem pogledu ugotavlja, da Vlada ni predložila nikakršnih prepričljivih dokazov o učinkovitosti teh pravnih sredstev v zvezi s pritožnikovo pritožbo po 3. členu.

81. Sodišče ugotavlja, da ni nikakršnega drugega razloga za zavrnitev pritožbe kot nedopustne, zaradi česar jo je treba razglasiti za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Zatrjevano grdo ravnanje policije

(a) Navedbe strank

82. Pritožnik je navajal, da je policija z njim grdo ravnala. Poškodbe, kakršne je utrpel, ne bi mogle nastati z zakonsko dovoljeno uporabo sile. Poškodba v predelu okrog očesa bi lahko nastala samo kot posledica direktnega udarca po obrazu. Poškodbe v ledvenem predelu in predelu prsnega koša ne bi mogle nastati zaradi pritožnikovega padca na tla.

83. Pritožnik je navedel, da je za aretacijo stal policist A.V. in da je policistoma naročil, naj ga maltretirata. Trdil je, da je bil namen aretacije v tem, da se ga poniža.

84. Vlada je trdila, da se je pritožnik upiral aretaciji. Ne zdravstvena dokumentacija ne izpovedba njegove žene ne podpirata pritožnikovih navedb, da ga je eden od policistov na začetku udaril po obrazu, da je hodil po njem in ga večkrat brnil v hrbet in v ledveni predel, ko je že bil vklenjen v lisice. Pritožnikova natančna izpoved pred domačim sodiščem o tem, kaj se je zgodilo, prav tako ni bila skladna z izjavo, ki jo je dal policiji.

85. Vlada je prav tako navajala, da dejstva zadeve kažejo na to, da je pritožnik naredil vse, kar je mogel, da bi se izognil prestajanju kazni, vključno z izogibanjem vročitvi odločb in vabil ter z upiranjem aretaciji.

86. Vlada je trdila, da je bil opis aretacije, ki sta ga podala policista, dosleden. Podprt je z zdravstveno dokumentacijo, uradnim zaznamkom, ki ga je sestavil policist S.K., in potrdilom uprave zaporov.

87. Vlada je nadalje zatrjevala, da ravnanje, ki ga je bil deležen pritožnik, ne dosega minimalne stopnje ostrosti, ki jo zahteva 3. člen; da je pritožnik utrpel le manjšo poškodbo kot posledico zakonite uporabe sile, ki je bila nujno potrebna za to, da sta premagala pritožnikov upor in zagotovila njegovo aretacijo. Nadalje je navajala, da namen uporabe sile s strani policistov ni bil, da bi pritožnika razžalila ali ponižala, ter da zato ni mogoče šteti, da predstavlja nečloveško ali ponižujoče ravnanje.

(b) Ocena Sodišča

88. Sodišče ponavlja, da 3. člen Konvencije izrecno prepoveduje mučenje in nečloveško ali ponižujoče ravnanje. Kar zadeva osebo, ki ji je odvzeta prostost, predstavlja uporaba fizične sile, ki je ni za izrecno nujno povzročilo njeno lastno ravnanje, zmanjšanje človeškega dostojanstva in načeloma predstavlja kršitev pravice iz 3. člena (gl. *Ribitsch proti Avstriji*, sodba z dne 4. decembra 1995, Serija A št. 336, str. 26, odstavek 38).

89. Trditve o grdem ravnanju morajo biti podprte z ustreznimi dokazi. Da bi lahko ocenilo te dokaze, Sodišče uporablja dokazni standard »zunaj vsakega razumnega dvoma«, vendar pa dodaja, da lahko takšen dokaz izhaja iz soobstoja zadosti močnega, jasnega in skladnega vmešavanja ali iz

drugega neovrgljivega sklepanja na podlagi dejstev (gl. *Labita proti Italiji* [VS], št. 26772/95, odstavek 121, ESČP 2000-IV). Sodišče je ob številnih priložnostih štelo, da v primeru, ko je bila oseba poškodovana v priporu ali medtem ko je sicer bila pod nadzorom policije, vsakršna takšna poškodba vodi do predpostavke, da je bila oseba izpostavljena grdemu ravnanju (gl. med številnimi drugimi zadevami *Corsacov proti Moldaviji*, št. 18944/02, odstavek 55, 4. april 2006). Dokazno breme za to, da prepričljivo pojasni način nastanka poškodb, je na državi in v primeru, ko tega ne stori, zadeva predstavlja jasen primer po 3. členu Konvencije (gl. *Selmouni*, naveden zgoraj, odstavek 87, in *Ribitsch*, naveden zgoraj, odstavek 34).

90. V pričujoči zadevi je bilo grdo ravnanje, zaradi katerega se pritožuje pritožnik, v tem, da sta ga pretepla dva policista, kar je imelo za posledico določene manjše poškodbe.

91. Med strankami ni sporno, da je poškodbe, ki jih izkazujejo poškodbeni listi, povzročila uporaba sile obeh policistov proti pritožniku. Vendar pa je sporno, ali je uporabo sile povzročilo pritožnikovo lastno ravnanje ali pa je bila posledica grdega ravnanja.

92. V tej zvezi in neodvisno od vprašanja, ali sta policista pritožnika udarila po obrazu, s čimer se bo ukvarjalo kasneje, Sodišče ugotavlja, da sta tako pritožnik kot tudi njegova žena priznala, da se je pritožnik upiral aretaciji. Sodišče ne more slediti pritožnikovem argumentu, da mu niso pokazali odredbe za prisilno privedbo v zapor in da je bilo zato razumljivo, da se je upiral aretaciji. Ugotavlja, da se je pritožnik, za katerega se zdi, da se je izogibal uradni obvestitvi o sodbah in pozivih (gl. odstavke 9, 10, 14, 16 in 17 zgoraj), zavedal ali bi se vsaj moral zavedati svoje dolžnosti, da prestane zaporno kazen, ki je postala izvršljiva že 10. februarja 2001 (gl. odstavka 10 in 64 zgoraj). Dejstvo, da se je pritožnik aretaciji kljub temu upiral, zato govori močno zoper njega.

93. Kar zadeva stopnjo sile, ki je bila uporabljena proti pritožniku, Sodišče ugotavlja, da iz poškodbenega lista, katerega verodostojnost ni bila nikoli postavljena pod vprašaj, izhaja, da pritožnik razen rdečine okoli desnega očesa in odebeljenega desnega zapestja ni imel nikakršnih telesnih poškodb.

94. Nadalje ugotavlja, da sta policista priznala, da sta uporabila določene prijeme, da bi premagala pritožnikov odpor, namreč met »osotogari« in davljenje (gl. odstavek 41 zgoraj). Sodišče ni prepričano, da je policija te prijeme uporabila z namenom, da bi pritožnika ponižala, kot to sam zatrjuje. Prav tako jih glede na okoliščine ne šteje kot prekomerne.

95. Kar zadeva pritožnikove navedbe, da ga je policist udaril po obrazu in ga pozneje ležečega na tleh in vkleknjenega v lisice večkrat brcnil, Sodišče ugotavlja, da sta pritožnikova žena, ki je prva prijavila dogodek, in pritožnik, ki je dal svojo izjavo oblastem šele kasneje v postopku, ravnanje policistov različno opisala (gl. odstavke 22, 30, 37 in 44-49 zgoraj). Zlasti izpovedba pritožnikove žene pred sodnikom ni potrdila pritožnikove

navedbe, da ga je policist udaril po obrazu, preden je začel teči, ali da bi ga policista brcala, ko je vklenjen v lisice ležal na tleh. Njene navedbe (gl. odstavke 47-49 zgoraj) so se bolj skladale z opisom dogodka, kot sta ga posredovali policija in Vlada, in za katerega je mogoče šteti, da pojasnjuje poškodbe, ki jih je pritožnik utrpel med aretacijo.

96. Zato ob upoštevanju vse dokumentacije, s katero razpolaga, Sodišče ne more priti do drugačnega zaključka kot domače oblasti, in ugotavlja, da pritožnik ni bil podvržen ravnanju, ki bi kršilo 3. člen Konvencije.

2. *Zatrjevana nezadostnost preiskave*

(a) *Navedbe strank*

97. Pritožnik je trdil, da je državni tožilec zavrgel njegovo ovadbo in ni upošteval zdravniške dokumentacije. Kazensko ovadbo sta obravnavala Okrožno državno tožilstvo v Celju in policija, torej isti organ, ki je z njim grdo ravnal. Oba organa sta bila pristranska in v njegovi zadevi neaktivna. Priče dogodka, zdravniki in sodni izvedenci niso bili zaslišani. Preiskava zato ni prinesla nikakršnih rezultatov, pritožniku pa ni bila dana možnost, da bi bil vanjo vključen.

98. Vlada je ugovarjala tem navedbam. Navajala je, da pritožnik ni bil soočen z neaktivnostjo oblasti, nasprotno, preiskava njegovih navedb je bila hitra in učinkovita. Oba policista in pritožnika je zaslišala policija. Nato je obtožena policista, pritožnika in njegovo ženo zaslišala tudi sodnica. Na podlagi vseh dokazov (vključno s poškodbenimi listi), ki so bili zbrani v hitro opravljeni preiskavi, je državni tožilec odločil, da je bila sila, ki sta jo uporabila policista, utemeljena, in kazensko ovadbo zavrgel s podrobno utemeljenim sklepom.

(b) *Ocena Sodišča*

99. Sodišče ponovno poudarja, da v primerih, ko posameznik verjetno zatrjuje, da je bil s strani policije ali podobnih organov izpostavljen ravnanju, ki je v nasprotju s 3. členom, ta določba v povezavi s splošno dolžnostjo države po 1. členu Konvencije, da »prizna vsakomur, ki sodi v [njeno] pristojnost, pravice in svoboščine, opredeljene v ... Konvenciji«, posledično zahteva, da mora priti do učinkovite uradne preiskave. Tako kot pri preiskavi po 2. členu mora biti preiskava takšna, da lahko privede do ugotovitve identitete in kaznovanja odgovornih. Prav tako mora biti učinkovita v smislu, da lahko privede do ugotovitve, ali je bila sila, ki jo je uporabila policija, v obravnavanih okoliščinah upravičena ali ne (gl. *Matko*, naveden zgoraj, odstavka 84 in 85, in *Assenov in drugi proti Bolgariji*, sodba z dne 28. oktobra 1998, Poročila o sodbah in sklepih 1998-VIII, odstavek 102).

100. V zadevi *Matko*, kjer je ob aretaciji pritožnika prišlo do grdega ravnanja približno 15 policistov, je Sodišče ugotovilo, da je prišlo do kršitve

3. člena zato, ker je bila preiskava grdega ravnanja policistov neučinkovita. V tej zvezi je Sodišče ugotovilo, da je preiskavo izpeljala le policija, da je državni tožilec svojo odločitev za zavrnitev kazenske ovadbe oprl izključno na policijsko poročilo, iz katerega niso bili razvidni podatki o sprejetih preiskovalnih ukrepih, in da ni bila ugotovljena identiteta policistov, udeleženih pri grdem ravnanju (navedena zgoraj).

101. Prav nasprotno pa je v obravnavani zadevi državni tožilec po prejemu policijskega poročila zahteval, naj se pritožnik zasliši na Policijski upravi Celje. Nato je zaradi utemeljenega suma, da je bilo na škodo pritožnika storjeno kaznivo dejanje, državni tožilec sodišču predlagal, naj zasliši policista, katerih istovetnost je bila znana, ter pritožnika in njegovo ženo. Slednje je nato sodišče zaslišalo. Državni tožilec je tudi pridobil poškodbene liste, katerih zanesljivosti pritožnik ni oporekal, in na koncu zavrgel kazensko ovadbo z obrazloženim sklepom. Ob takšnem ozadju in ob upoštevanju okoliščin zadeve Sodišče ugotavlja, da je kljub temu, da bi zaslišanje sosedov verjetno še okrepilo kredibilnost preiskave, državni tožilec opravil potrebna dejanja, da bi ugotovil, kaj se je dejansko dogajalo ob pritožnikovi aretaciji.

102. Kar zadeva pritožnikove trditve o pomanjkanju nepristranskosti državnega tožilca, Sodišče zapaža, da je državni tožilec od policije neodvisen organ (odstavek 57 zgoraj) in da ni nikakršnih dokazov, ki bi kazali na to, da v obravnavani zadevi ni bil zadosti neodvisen. Nepristranskost preiskave je bila toliko večja zato, ker je policista, pritožnika in njegovo ženo zaslišala sodnica.

103. Nadalje Sodišče ugotavlja, da je bil v pričujoči zadevi pritožnik zaslišan dvakrat (enkrat ga je zaslišala policija, nato pa še sodnica), lahko je dal izjavo državnemu tožilcu in sodišču, prav tako je bil tudi obveščen o sklepu državnega tožilca in tudi o možnosti za nadaljevanje pregona policistov z vložitvijo obtožnega predloga. Zato ugotavlja, da je bil pritožnik v zadostni meri vključen v postopek (gl., nasprotno, *Sadık Önder proti Turčiji*, št. 28520/95, odstavek 44, 8. januar 2004).

104. Sodišče končno zapaža tudi, da v obravnavani zadevi razen splošnega nestrinjanja z izidom preiskave pritožnik ni izpostavil nikakršnih konkretnih ravnanj ali opustitev, ki bi kazala na kršitev procesne obveznosti iz 3. člena.

105. Ob upoštevanju zgoraj navedenega Sodišče ugotavlja, da je glede na okoliščine primera preiskava pritožnikovih trditev zadostila zahtevam iz 3. člena in da ni prišlo do kršitve procesnega vidika te določbe.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 5. ČLENA KONVENCIJE

106. Pritožnik se je pritožil, da je bila njegova aretacija nezakonita. Trdil je, da mu poziv za prestajanje zaporne kazni ni bil pravilno vročen in da mu

ob aretaciji niso pokazali odredbe za prisilno privedbo. To pritožbo je treba presoјati v okviru točke a prvega odstavka 5. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico do svobode in osebne varnosti. Nikomur se ne sme odvzeti prostost, razen v naslednjih primerih in v skladu s postopkom, ki je predpisan z zakonom:

(a) zakonit zapor, odrejen s sodbo pristojnega sodišča;

...«

107. Vlada je pritožnikovim navedbam oporekala.

108. Sodišče ugotavlja, da je bil pritožnik s sodbo Okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah obsojen na trimesečno zaporno kazen. S sodbo Višjega sodišča v Celju z dne 22. novembra 2000, ki je potrdila sodbo sodišča prve stopnje, ter z njeno vročitvijo pritožnikovi ženi 10. februarja 2001 je obsodba postala izvršljiva (gl. odstavek 64 zgoraj). Preden je bil pritožnik 14. junija 2001 aretiran, ga je sodišče pozvalo na prestajanje kazni in ker je bilo to neuspešno, zoper njega odredilo prisilno privedbo (gl. odstavke 14-19 zgoraj).

109. V kolikor se ločeno od pritožbe v okviru procesnega vidika 3. člena pojavlja še kakšno sporno vprašanje, Sodišče ugotavlja, da je bila pritožniku odvzeta prostost po obsodbi pristojnega sodišča v smislu točke a prvega odstavka 5. člena Konvencije. Sodišče nadalje ugotavlja, da je bila pritožniku izrečena zaporna kazen po slovenskem pravu zakonita in mu je bila naložena in izvršena v skladu s postopkom, ki je predpisan z zakonom. Prav tako v tej zvezi ugotavlja, da v ravnanju vpletenih oblasti ni zaznati nikakršnih znakov arbitrarnosti. Na kratko, odvzem prostosti pritožnika ni bil v nasprotju s prvim odstavkom 5. člena Konvencije (*Engel in drugi proti Nizozemski*, 8. junij 1976, odstavek 68, Serija A št. 22, in *T. proti Združenemu kraljestvu* [VS], št. 24724/94, odstavek 103, 16. december 1999). Ta del pritožbe je torej očitno neutemeljen in ga je treba zavrniti v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 35. člena Konvencije.

III. ZATRJEVANA KRŠITEV 6. ČLENA KONVENCIE

110. Pritožnik se je pritožil po 6. členu Konvencije, da je bil v kazenskem in civilnem postopku prikrajšan za pravico do poštenega sojenja, saj so domača sodišča napačno ocenila dokaze in niso hotela zbirati novih dokazov v njegovo korist. Prav tako se je pritožil, da so bili sodišča in državni tožilec pristranski. V svoji vlogi z 19. julija 2007 se je pritožnik pritožil tudi, da sodišča v kazenskem postopku niso spoštovala domneve nedolžnosti in niso izločila iz spisa izjav, ki so bile dane policiji v predkazenskem postopku.

Zadevni del 6. člena določa, kot sledi:

»1. Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli kazenski obtožbi zoper njega pravično in javno ter v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. ...

2. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda.

3. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, ima naslednje minimalne pravice:

...

(d) da zaslišuje oziroma zahteva zaslišanje obremenilnih prič in da doseže navzočnost in zaslišanje razbremenilnih prič ob enakih pogojih, kot veljajo za obremenilne priče.«

111. Vlada teh pritožnikovih navedb ni komentirala.

112. Sodišče ugotavlja, da se je kazenski postopek zoper pritožnika končal s sklepom Vrhovnega sodišča z dne 10. aprila 2002. Pritožnik bi bil lahko vložil ustavno pritožbo, v kateri bi se bil lahko skliceval na vse zatrjevane kršitve garancij poštenega sojenja v kazenskem postopku. Vendar pa tega pravnega sredstva ni uporabil in je treba zato pritožnikovo pritožbo po 6. členu, ki se nanaša na proti njemu vodeni kazenski postopek, razglasiti za nedopustno zaradi neizčrpanja notranjih pravnih sredstev ter jo zavrniti v skladu s prvim in četrtem odstavkom 35. člena Konvencije.

113. Kar zadeva pritožbo glede tega, da je bil civilni postopek nepošten in da je bilo sodišče pristransko, v spisu ni nikakršnih podatkov, ali ta postopek še teče ali pa se je morda že končal. V vsakem primeru pa ta del pritožbe ne kaže na pojav kršitve Konvencije in ga je zato treba zavrniti kot očitno neutemeljenega v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 35. člena Konvencije.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba v zvezi s 3. členom dopustna, preostanek pritožbe pa je nedopusten;
2. *razsoja*, da ni prišlo do kršitve 3. člena Konvencije v njegovem vsebinskem delu;
3. *razsoja*, da ni prišlo do kršitve 3. člena Konvencije v njegovem procesnem delu.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 23. junija 2009 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stanley Naismith
namestnik sodnega tajnika

Josep Casadevall
predsednik senata